

I. ГЕОГРАФІЯ РЕКРЕАЦІЇ ТА ТУРИЗМУ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПИТАННЯ

УДК 332.1:640.41

Сидорук Світлана Володимирівна,
кандидат економічних наук, доцент

Луцький національний технічний університет,
м. Луцьк, Україна, e-mail:slarisam@ukr.net

Поліщук Лариса Миколаївна,
кандидат технічних наук

Луцький національний технічний університет,
м. Луцьк, Україна, e-mail: slarisam@ukr.net

Тищук Інна Володимирівна,
кандидат економічних наук

Луцький національний технічний університет,
м. Луцьк, Україна, e-mail:
tuchy78@gmail.com

СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ

Мета. Процес формування смарт-спеціалізації готельних послуг в наш час розглядається як сукупність елементів концепції розумної інтеграції для управління готельною інфраструктурою.

Методика. При дослідженні смарт-спеціалізації готельних послуг використовувалися кількісні та якісні методи оцінки. Одним із них є naïve-прогноз припущення про те, що майбутнє значення показника буде відповідати минулорічному за цей самий період часу з коригуванням на $\pm 5\%$. Naïve-прогноз коригувався шляхом виокремлення чинника сезонності, що є характерним для ведення готельного бізнесу в сучасному економічному середовищі.

Результати. Вивчено доступність готельних закладів для туристів, транзитників, бізнесменів регіону в системі смарт-спеціалізації готельних послуг, що може стати основою для створення особливого іміджу регіону і забезпечити йому певні конкурентні переваги. Проаналізовано зарубіжний досвід щодо використання Smart City. На основі елементів Smart City, сформовано пріоритетні напрями розвитку смарт-спеціалізації готельних послуг.

Науково новизна. Проаналізовано зацікавлені сторони у регіоні (місцеві державні адміністрації, туристичні агентства, спортивні організації, агенції регіонального розвитку, політичні діячі, жителі регіону, консалтингові компанії, представники креативних професій регіону, торгово-промислові палати, торгівельно-економічні місії у складі дипломатичних представництв України за кордоном) від ефекту впровадження смарт-спеціалізації готельних послуг. Проведено прогноз щодо розвитку смарт-спеціалізації готельних послуг на основі naïve-підходу. Наукова новизна. Вперше адаптовано смарт-спеціалізацію до сфери готельних послуг на баченні майбутніх досягнень.

Практична значимість. Запропоновані підходи сприятимуть підвищенню ефективності впровадження смарт-спеціалізації готельних послуг шляхом збільшення прибутку готельних закладів, індексу задоволення клієнтів від використання готельних послуг. Застосування передових автоматизованих систем збільшить кількість гостей готельних закладів, а також заохотить ініціативні групи і організації, які виступають в ролі розробників інноваційних моделей функціонування сучасного готельного простору та створення всеосяжної стратегії і платформ даних для реалізації проектів розвитку смарт-спеціалізації регіону.

Ключові слова: готельний заклад, смарт-спеціалізація, клієнт, досвід, турист, транзитник, бізнесмен.

Сидорук Светлана Владимировна,
кандидат экономических наук, доцент

Луцкий национальный технический
университет, г. Луцк, Украина,
e-mail:slarisam@ukr.net

Полищук Лариса Николаевна,
кандидат технических наук

Луцкий национальный технический
университет, г. Луцк, Украина,
e-mail:slarisam@ukr.net

Тищук Инна Владимировна
кандидат экономических наук

Луцкий национальный технический
университет, г. Луцк, Украина,
e-mail: tuchyk78@gmail.com

СМАРТ-СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ГОСТИНИЧНЫЕ УСЛУГИ

Цель. Главной целью является процесс формирования смарт-специализации гостиничных услуг как одного из элементов концепции разумной интеграции для управления гостиничной инфраструктурой.

Методика. При исследовании смарт-специализации гостиничных услуг использовались количественные и качественные методы оценки. Одним из них является наиве-прогноз предположение о том, что будущее значение показателя будет соответствовать прошлогоднему за этот же период времени с корректировкой на $\pm 5\%$. Наиве-прогноз корректировался путем выделения фактора сезонности, что характерно для ведения гостиничного бизнеса в современной экономической среде.

Результаты. Изучено доступность гостиничных заведений для туристов, транзитников, бизнесменов региона в системе смарт-специализации гостиничных услуг, может стать основой для создания особого имиджа региона и обеспечить ему определенные конкурентные преимущества. Проанализирован зарубежный опыт по использованию Smart City. На основе элементов Smart City, сформирован приоритетные направления развития смарт-специализации гостиничных услуг.

Научная новизна. Проанализированы заинтересованные стороны в регионе (местные государственные администрации, туристические агентства, спортивные организации, агентства регионального развития, политические деятели, жители региона, консалтинговые компании, представители креативных профессий региона, торгово-промышленные палаты, торгово-экономические миссии в составе дипломатических представительств Украины за рубежом) от эффекта внедрения смарт-специализации гостиничных услуг. Проведен прогноз по развитию смарт-специализации и гостиничных услуг на основе наиве-подхода. Впервые адаптировано смарт-специализацию в сфере гостиничных услуг на видении будущих достижений.

Практическая значимость. Предложенные подходы будут способствовать повышению эффективности внедрения смарт-специализации гостиничных услуг путем увеличения прибыли гостиничных заведений, индекса удовлетворенности клиентов от использования гостиничных услуг. Применение передовых автоматизированных систем увеличит количество гостей гостиничных заведений, а также поощрит инициативные группы и организации, которые выступают в роли разработчиков инновационных моделей функционирования современного гостиничного пространства и создания всеобъемлющей стратегии и платформ данных для реализации проектов развития смарт-специализации региона.

Ключевые слова: гостиничный заведение, смарт-специализация, клиент, опыт, турист, транзитник, бизнесмен.

Sydoruk Svetlana Volodymyrivna,
PhD in Economics, Associate Professor

Lutsk National Technical University, Lutsk,
Ukraine, e-mail:slarisam@ukr.net

Polishchuk Larisa Mykolayivna,
Candidate of Technical Sciences

Lutsk National Technical University, Lutsk,
Ukraine, e-mail:slarisam@ukr.net

Tishchuk Inna Volodymyrivna,
PhD in Economics

Lutsk National Technical University, Lutsk,
Ukraine, e-mail: tuchy78@gmail.com

SMART-SPECIALIZATION OF HOTEL SERVICES

Goal. The main goal is the process of forming the smart specialization of hotel services as one of the elements of the concept of intelligent integration for the management of hotel infrastructure.

Method. In researching the smart specialization of hotel services, quantitative and qualitative methods of evaluation were used. One of them is a naïve-forecast assumption that the future value of the indicator will correspond to last year's same period of time with an adjustment of $\pm 5\%$. Naïve-forecast was adjusted by distinguishing the factor of seasonality, which is typical for hotel business in the modern economic environment.

Results. The study of the availability of hotel establishments for tourists, transitists, businessmen of the region in the system of smart specialization of hotel services, which can become the basis for creating a special image of the region and provide him with certain competitive advantages.

Scientific novelty. The foreign experience in using Smart City has been analyzed. Based on elements of Smart City, the priority directions of development of smart specialization of hotel services have been formed. The analysis of the stakeholders in the region (local state administrations, travel agencies, sports organizations, regional development agencies, politicians, residents of the region, consulting companies, representatives of creative professions of the region, chambers of commerce and industry, trade and economic missions in the diplomatic missions of Ukraine abroad)) from the effect of introducing the smart specialization of hotel services.

The forecast for the development of smart specialization of hotel services on the basis of naïve approach is carried out. For the first time, smart specialization was adapted to the sphere of hotel services in view of future achievements. The offered approaches will promote increase of efficiency of introduction of smart specialization of hotel services by increase of profit of hotel establishments, index of satisfaction of clients from use of hotel services.

Practical significance. The offered approaches will promote increase of efficiency of introduction of smart specialization of hotel services by increase of profit of hotel establishments, index of satisfaction of clients from use of hotel services. The use of advanced automated systems will increase the number of hotel guests, and will encourage initiative groups and organizations that act as developers of innovative models of functioning of the modern hotel space and the creation of a comprehensive strategy and data platforms for the implementation of development projects for smart specialization in the region.

Key words: hotel institution, smart specialization, client, experience, tourist, transit, businessman.

Постановка проблеми. В Україні вступає в дію процес смарт-спеціалізація саме як інноваційна система прийняття рішень у сфері регіональної та структурної політики на практиці взагалі не отримала

розвитку. На сьогодні концепцію смарт-спеціалізації на практиці намагається застосовувати лише Мінекономрозвитку та торгівлі (МЕРТ) при формуванні засад нової промислової політики, зокрема, в проекті Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 р.

Серед напрямів, передбачених Стратегією, такими, що сприяють впровадженню смарт-спеціалізації в Україні в її європейському контексті, є лише ті, що стосуються гармонізації підходів щодо визначення розумних спеціалізацій регіонів, імплементації Україною Стратегії смарт-спеціалізації Єврокомісії, а також приєднання України до Європейської платформи смарт-спеціалізації з метою відкрити доступ вітчизняним регіонам до інструментів платформи, спрямований на визначення економічної та інноваційної спеціалізації регіонів у майбутньому, а також розширення доступу до структурних фондів ЄС".

Стандартною практикою європейських країн є впровадження так званої Smart-спеціалізації («розумного регіону»). Ця методика дозволяє сконцентрувати державні ресурси та інвестувати їх у сферу знань за вибраними видами діяльності для посилення конкурентних переваг регіону. Іншими словами, Smart-спеціалізація - це спеціалізація на найбільших конкурентно здатних і перспективних галузях регіону, які підтримуються місцевими дослідницькими та науковими установами.

Деталізуємо зміст «Розумної спеціалізації» - це новий інструмент Європейського Союзу для розбудови регіональної спроможності з урахуванням двох важливих підходів: наявних умов та економіки знань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вперше концепцію розумної спеціалізації регіонів розробила експертна група «Знання для зростання» (Knowledge for Growth) Директорату з технологій та інновацій Єврокомісії в процесі формування єдиного Європейського дослідницького простору (European Research Area – ERA). В наукових працях Я. Бжуска, Я. Пика [1], П. Девіда, Д. Форей, Б. Хола [2], М. Кардаса [3] і Г. Тобора [4] подано цю концепцію розумної спеціалізації, а також спроби її застосування. Розумна спеціалізація не є новою, це спроба виправити мислення і методологію щодо підтримки соціально-економічного розвитку в країнах Європейського Союзу.

Формулювання цілей. Головною метою є процес формування смарт-спеціалізація готельних послуг як одного з елементів концепції розумної інтеграції для управління готельною інфраструктурою.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми Такий підхід передбачає виявлення конкурентних переваг та активів регіону, використання його інноваційного та наукового потенціалу. Запорукою успіху запровадження стратегії «розумної» спеціалізації є реальна співпраця між місцевою владою, науковим середовищем, громадянським суспільством та бізнесом. Розумна спеціалізація регіонів України за підтримки Європейського Союзу - це реальний інструмент подолання тривалого економічного спаду. В активі європейських регіонів - понад 100 впроваджених стратегій «розумної» спеціалізації [5-6]. Розробка таких

стратегій – це шанс для України приєднатися до простору європейських субрегіонів, збільшити кількість спільних проектів із ЄС, залучення інвесторів та розв'язання питань підготовки та «розумного» використання трудового ресурсу.

Отож ми пропонуємо, смарт-спеціалізацію застосувати у сфері готельних послуг. Смарт-спеціалізації готельних послуг є предметом обговорення протягом багатьох років, і багато міст в усьому світі все активніше застосовують стратегічні підходи переходу до розумного статусу введення готельного бізнесу. Таким чином, смарт-спеціалізація готельних послуг представляє цілісну концепцію розумної інтеграції сучасних технологій для моніторингу та управління міською інфраструктурою. Мета такого напрямку поліпшити життя людей за допомогою підвищення рівня комфорту і безпеки, якості та ефективності обслуговування у готельних закладах, оптимізації витрат на високо експлуатовані ресурси.

Виклад основного матеріалу. У даний час складно уявити сучасний готель, в якому не автоматизовані бізнес-процеси, відсутня служба безпеки і не використовуються інженерно-технічні засоби, покликані стежити, обмежувати в дії, сповіщати про події або, на крайній випадок, гасити пожежі. Щоб по праву називатися безпечним, готелю потрібно досягти балансу у всіх напрямках, що вимагають високого рівня відповідальності перед життям і здоров'ям гостя. Разом з тим, всі ці технології не повинні бути неув'язливими, швидше за непомітними, щоб гість не втратив відчуття комфорту. Інфраструктура з позиції смарт-спеціалізації має на увазі цілий спектр найрізноманітніших рішень, які реалізуються за допомогою впровадження розумних технологій. Як правило, це альтернативні підходи до енергозабезпечення та водопостачання, можливість переробляти морську солону воду в прісну, впровадження сучасних систем із сортування та переробки сміття, введення в експлуатацію не моторизованих транспортних засобів, установка широкої мережі відеоспостереження та відео-аналітики, контроль чистоти повітря, отож для початку проаналізуємо зарубіжний досвід щодо використання Smart City, що наведено в таблиці 1., а потім на основі елементів Smart City, сформуємо пріоритетні напрями розвитку смарт-спеціалізації готельних послуг на рисунку 1.

На основі проаналізованого матеріалу адаптуємо основні класичні складові елементи смарт-спеціалізації до готельних послуг, які представлено на рисунку 1:

-smart energy: передбачає ряд рішень, що застосовуються в областях енергопостачання та енергозбереження (програми управління попитом, енергоефективності та інтеграції відновлюваних джерел енергії при реалізації готельних послуг);

-smart water: передбачає управління водними ресурсами (модернізація водних систем, моніторинг споживання води по

секторах готелю, системи екологічної безпеки та контролю повеней у готельному закладі);

Таблиця 1.

Зарубіжний досвід від використання Smart City

НАЗВА	Характеристика
Smart Energy	<p>У багатьох містах світу застосовується система управління попитом на електроенергію – Demand Response, яка дозволяє знижувати споживання електроенергії в періоди високого навантаження готельних закладів туристами, бізнесменами, транзитниками. При підключенні до системи користувач отримує стимулюючі знижки. Брати участь у програмі можуть не тільки громадяни, але і комерційні організації та виробництва. Наприклад, американський Walmart, завдяки оснащеності магазинів системами інтелектуального обліку, займає лідируюче місце в управлінні попитом енергозбереження в США. Система управління споживанням (energy management system, EMS) реагує на сигнал про необхідність розвантаження відповідно до заданого алгоритму. Залежно від інших показників у конкретному приміщенні EMS координує системи вентиляції та кондиціонування, освітлення та холодильне обладнання. Обсяг потужності Demand Response в 2016 році у всьому світі склав 39 ГВт, 28 ГВт з яких прийшлося на територію Північної Америки. Ймовірно, світовий обсяг Demand Response до 2025 року досягне 144 ГВт.</p>
Smart Water	<p>З 2017 року компанії Huawei, Shenzhen Water і China Telecom запустили перший у світі комерційний проект Smart Water («розумне водопостачання») в Шеньчжені, повністю оновивши систему обліку водопостачання та встановивши близько 1,2 тисячі інтелектуальних лічильників споживання води на базі інформаційної технології вузькосмугового інтернету речей NB-IoT (Narrow Band-IoT). Smart Water дозволяє аналізувати витрати води, уникати витоків, підвищує ефективність циркуляції води і оптимізує використання ресурсів. Мешканці готельних закладів, а саме- турист, бізнесмен, транзитник отримують зручний доступ до послуг комунального господарства. Згідно прогнозам Navigant Research, сектор Smart Water у найближчі п'ять років покаже найактивніше зростання, адже проблеми існуючих ризиків у показниках якості води і її вартості завжди є актуальними.</p>
Smart Government	<p>У багатьох країнах світу проекти реалізовані у вигляді облаштування адміністративних центрів надання послуг громадянам і бізнесу, коли є необхідність в обробці, підготовці або отриманні ряду документів. Засновані такі системи на централізованих базах даних з використанням різних додатків для зв'язку з веб-інтерфейсами. Блокчейн-технології дають принципово нові можливості для розвитку електронного уряду (eGovernment). Максимальна захищеність інформації робить дані, занесені в систему, вірогіднішими за будь-який папір із підписами і штампами. Смарт-контракти дозволяють автоматизувати операції з даними і задавати алгоритми їх виконання відповідно до нормативних актів. Реалізація таких проектів поки що ускладнюється з огляду на деякі юридичні аспекти, але, на думку експертів, це лише питання часу. Наприклад, в Дубаї планується впровадити блокчейн-технології в державний сектор вже до 2020 року.</p>

Smart Transportation	<p>Сектор охоплює велику кількість різних технологій, залишаючи в пріоритетах перспективу розвитку саме транспортних і вантажних перевезень. Багато проектів сьогодні знаходяться на стадії масштабної розробки і поки що ніде в світі на практиці не застосовуються. Їх основні напрямки сьогодні:</p> <ul style="list-style-type: none"> -швидкісні перевезення за допомогою вакуумного поїзда: Hyperloop One – проект швидкісного вакуумного поїзда, згідно з яким для пересування алюмінієвих капсул по трубопроводу планується використовувати магніти і потужні вентилятори. Проект знаходиться в розробці – на стадії працюючого прототипу, і може бути протестований на вантажоперевезеннях ближче до 2020 року. У 2022 році планується, що поїзд зможе перевозити і пасажирів. Відомо, що Hyperloop One вже отримав інвестиції на суму більше 141 млн.дол.; -доставка за допомогою дронів: першою ластівкою в цьому напрямі став Amazon з пілотним проектом Prime Air, запропонувавши автономну доставку і транспортування товарів за допомогою розумних дронів, керованих пристроями інтегрованої електроніки. Зараз проект знаходиться на стадії тестування. Максимальна вантажопідйомність поки що становить 2,4 кг. Варто відзначити, що технологія повітряної доставки стикається з обмеженнями через правила повітряного пересування, проблемами використання у густонаселених районах і потенційного несанкціонованого «перехоплення» дронів. Незважаючи на це, за прогнозами DHL, у найближчі п'ять років сфера буде активно розвиватися. Суми інвестицій в Prime Air невідомі. У 2016 році, за даними Quora, тільки на операційні витрати витрачено близько 7 млн.дол.; -новий напрямок у логістиці: системи Tube logistics – пропонують трубопровідні або тунельні перевезення. За прогнозами DHL, проекти цього сектора будуть реалізовані в найближчі п'ять років або трохи пізніше. <p>Підземне транспортування вантажів: не так давно у Швеції запустили пілотний проект підземної мережі під назвою Cargo Sous Terrain для організації швидкісного транспортування вантажів по маршруту Нідербіпп – Херкінген – Цюріх. Планується, що система буде працювати від поновлюваних джерел. Термін комплексної реалізації проекту датується аж 2040 роком. Втім, в минулому році розробка вже отримала майже 25 млн.дол. інвестицій.</p> <p>Тунельні перевезення: у Німеччині розробили проект CargoCap – систему тунельного перевезення, орієнтованої на використання в ритейлі. На даний момент тестується її прототип і триває активний пошук інвестицій на реалізацію розробки.</p>
----------------------	--

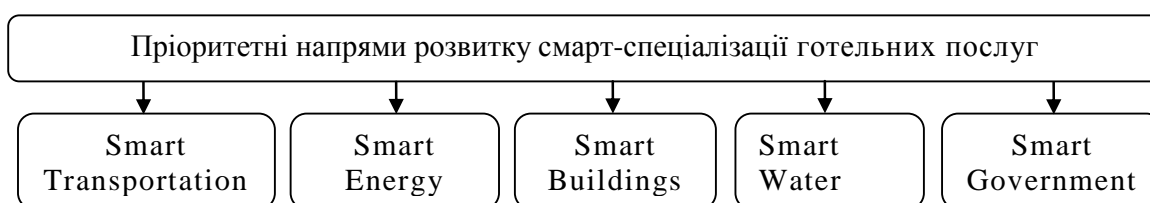
* укладено авторами на основі джерел [6-8]

-smart buildings: передбачає створення або облаштування окремих будівель готельного закладу, які акумулюють в собі всі інженерні та інформаційні системи і інтегруються в єдину систему управління (BMS – building management system). Така система дозволяє, наприклад, опалювати готель в потрібний період робочого дня в залежності від кількості людей в номерах чи технічних

приміщеннях, регулювати потужність вентиляційних установок і чистоту повітря, а також автоматично переходити в режим енергозбереження при відсутності людей у приміщенні;

-smart transportation: передбачає створення системи інтелектуальних транспортних і логістичних систем, які забезпечують моніторинг і управління трафіком, дозволяють контролювати оплату дорожніх зборів, реагувати на надзвичайні ситуації, керувати світлофорами. В рамках даного напрямку зазвичай також розглядаються інтелектуальне паркування і сервіс оповіщення на зупинках громадського транспорту;

-smart government: передбачає застосування інформаційних технологій для надання державних послуг широкому колу осіб, які перебувають поза місцем постійного проживання і дозволяє оптимізувати роботи різних департаментів прилеглих до готелю.

Рис.1 Пріоритетні напрями розвитку смарт-спеціалізації готельних послуг

Отже, розглянемо наступним чином, необхідність смарт-спеціалізації для цільових груп споживачів готельних послуг у таблиці 2.

*Таблиця 2.
Смарт-спеціалізації готельних послуг за цільовими групами споживачів*

Назва напрямку	Турист	Транзитник	Бізнесмен
1. Підвищити рівень безпеки готелю.	Шляхи досягнення:		
	-впровадження сучасних технологій захисту електромереж, систем оповіщення, локалізації і гасіння загорянь; -перехід на сучасні системи контролю доступу: електронні замки, системи визначення присутності в номері; -використання індивідуальних сейфів та сейфів з можливістю зняття аудиту подій.		
2. Впорядкувати систему доступу різних груп користувачів: гостей, персоналу, орендарів до приміщень.	Шляхи досягнення:		
	-організація СКУД, яка чітко розмежує права доступу для гостьових, службових, орендованих і загальних приміщень; -позбутися від систем, що вимагають різні картки від різних зон доступу (інакше цей процес створює масу -незручностей, і уповільнює роботу служб готелю); в ідеалі, відмовитися від використання механічних ключів для замикання дверей.		
3. Підвищення	Шляхи досягнення:		

ефективності роботи служб готелю; організація системи «Лояльності персоналу».	-впровадження систем обліку робочого часу (дозволяє досягти додаткового рівня мотивації, дисципліни та виявлення зловживань); -впровадження системи визначення присутності в номерах (дозволяє на 100 % вирішити проблему несанкціонованих («повз касу») поселень в номери, завдяки цій системі різко збільшується показник завантаження готелю, і звільняються всі нечисті на руку співробітники.
4. Підвищення прибутковості готелю, завдяки зниженню витрат і надання додаткових послуг гостям.	Шляхи досягнення:
	-перехід на сучасні безконтактні картки як єдину технологічну базу всіх систем в готелі: систем доступу, безготівкових платежів, клубних систем і т. п.; -інтеграція СКУД з системами управління готелем (PMS системою), системою продажів (POS системою), клубною системою, системою обліку робочого часу співробітників і т. д.; -впровадження систем енергозбереження – дозволяє економити до 60 % річного енергоспоживання номерного фонду.

* укладено авторами

Вивчення та забезпечення доступності готельних закладів для туристів, транзитників, бізнесменів регіону є першочерговим завданням системи смарт-спеціалізації готельних послуг в регіоні при визначенні цільових аудиторій, окрім того саме привабливість може стати основою для створення особливого іміджу регіону і забезпечити йому певні конкурентні переваги.

Крім того, кожен регіон може сформувати властиву лише йому спеціалізацію, яку подано у таблиці 3.

Дії зацікавлених сторін від ефекту смарт-спеціалізації готельних послуг в регіоні наведено в таблиці 4.

Отже, проведемо прогноз щодо розвитку смарт-спеціалізації готельних послуг.

Підхід до прогнозування ми плануємо базувати на припущенні про те, що останнє значення показника і буде його прогнозом. Ще одним підходом до прогнозування за naïve-прогнозом є припущення про те, що майбутнє значення показника буде відповідати минулорічному за цей самий період часу з коригуванням на $\pm 5\%$. Naïve-прогноз також може коригуватися шляхом виокремлення чинника сезонності.

Таблиця 3

Ефект від смарт-спеціалізації готельних послуг в регіоні

Для туристів	Для бізнесменів	Для транзитників
Комфортне місце для відвідування	Комфортне місце для ведення бізнесу, вкладання інвестицій	Комфортність транспортних сполучень в регіоні
<i>Економічний розвиток</i> Регіональні програми розвитку готельних послуг, туризму <i>Соціальний розвиток</i>	<i>Економічний розвиток</i> Регіональні програми розвитку бізнесу <i>Соціальний розвиток</i> Трудові ресурси (у фізичній та	<i>Економічний розвиток</i> Регіональні програми розвитку транспорту <i>Соціальний розвиток</i> Якість транспортного

Соціально-правова безпека туристів Туристичний розвиток Події, фестивалі, організація дозвілля	інтелектуальній складовій) <i>Розвиток бізнес-середовища</i> Комерційна нерухомість, інноваційна інфраструктура, фінансово-інвестиційні установи	забезпечення <i>Транспортне розгалуження</i> Транспортні коридори, митниці
Умови для відпочинку, проведення дозвілля, повторного відвідування	Сприятливі умови для розвитку бізнесу (доступ до ресурсів), розширення інвестицій	Сприятливі умови для розвитку транспортної інфраструктури

* укладено авторам

Таблиця 4.

Зацікавлені сторони від впровадження смарт-спеціалізації готельних послуг

Зацікавлені сторони для смарт-спеціалізації готельних послуг	Основне призначення
Місцеві державні адміністрації	Стимулювання розвитку конкурентних переваг регіону, представлення готельних послуг регіону за його межами
Туристичні агентства	Залучення до регіону відвідувачів, професійне обслуговування клієнтів-гостей регіону
Спортивні організації	Представлення регіону на спортивних подіях, залучення вболівальників в регіон на змагання, турніри, матчі
Агенції регіонального розвитку	Налагодження відносин між владою, бізнесом та громадськими організаціями, стосовно спонсорування рекламних повідомлень про готельні послуги в регіоні та за кордоном
Політичні діячі	Просування регіону в ділових цілях
Жителі регіону	Доброзичливе ставлення до гостей регіону, підтримки чистоти і порядку в населених пунктах
Консалтингові компанії	Надання якісних консультаційних послуг з маркетингу готельних послуг в регіоні, в т.ч. на замовлення органів влади
Торгово-промислові палати	Організація виставкової діяльності готельного бізнесу в Україні та за кордоном
Представники креативних професій регіону	Активність в просуванні готельних послуг регіону креативною частиною населення (митців, майстрів, бракерів тощо) на основі «ефекту залучення», шляхом організації відповідних громадських ініціатив за підтримки центра маркетингових досліджень

* укладено авторами

Таблиця 5.

Прогноз смарт-спеціалізації за симульативною моделлю з врахуванням інтересів цільових груп споживачів готельних послуг

Основні показники	Цільові групи споживачів	Прогнози основних показників за альтернативними методами прогнозування	Середнє значення основних показників
Прибуток готельних закладів	Турист	1,324	1,327
	Транзитник	1,247	

	Бізнесмен	1,412	
Індекс задоволеності клієнтів	Турист	1,045	1,032
	Транзитник	1,032	
	Бізнесмен	1,021	
Рівень завантаженості готельних закладів	Турист	1,413	1,17
	Транзитник	1,122	
	Бізнесмен	0,986	
Продуктивність працівників готельних закладів	Турист	1,031	1,02
	Транзитник	0,967	
	Бізнесмен	1,062	

* укладено та розраховано авторами

Зокрема, такий висновок можна зробити на основі, де продемонстровано результати своєрідного змагання між альтернативними засобами прогнозування. Сутність змагання зводилась до порівняння прогнозів між найбільш поширеними засобами прогнозування на основі реальних числових рядів. Результати прогнозування порівнювалися з фактичними значеннями показників. Згідно із паїве-прогнозом, значення останнього спостереження допоміжного показника буде його прогнозом на наступний прогнозований період щодо розвитку смарт-спеціалізації готельних послуг. Відповідно, значення допоміжних показників за паїве-прогнозом, представлені в таблиці 5.

Висновки. Отже, запропоновані підходи сприятимуть підвищенню ефективності впровадження смарт-спеціалізації готельних послуг шляхом збільшення прибутку підприємства, індексу задоволення клієнтів від використання готельних послуг і тому прогнози за симульативною моделлю врахування інтересів цільових груп споживачів готельних послуг в регіоні, доцільно роботи на короткостроковий період часу – на 1 рік. Застосування передових автоматизованих систем збільшить кількість гостей готельних закладів, а також заохотить ініціативні групи і організації, які виступають в ролі розробників інноваційних моделей функціонування сучасного готельного простору та створення всеосяжної стратегії і платформ даних для реалізації проектів розвитку смарт-спеціалізації регіону.

Список використаних джерел

1. Brzóška J., Pyka J. Rozwój ekosystemu innowacji w Regionie w perspektywie 2020 roku [w:] J. Pyka (red) Nowoczesność przemysłu i usług – nowe wyzwania. TNOiK. – Katowice, 2012.
2. David P., Foray D., Hall B. Smart Specialistaion. The concept. Knowledge Economists Policy Bries 9, October 2007.
3. Kardas M. Inteligentna specjalizacja – (nowa) koncepcja polityki innowacyjnej. “Optimum. Studia Ekonomiczne”. – 2011. – nr 2, WSE, Białystok.
4. Tobor G. Smart specialisation a rozwój aglomeracji górnośląskiej [w] J. Pyka (red) Nowoczesność przemysłu i usług – nowe wyzwania. – Katowice: TNOiK, 2012.
5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page.

6. The Smart Specialisation Platform [Электронный ресурс]. – 2015. – Режим доступа : <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>.
7. European Commission. Guide to research and innovation strategies for smart specialisation (RIS3). – Brussels, 2012. – 27 pp.
8. Tobor G. Smart specialisation a rozwój aglomeracji górnośląskiej [w] J. Pyka (red Nowoczesność przemysłu i usług – nowe wyzwania. – Katowice: TNOiK, 2012.

Список использованных источников

1. Brzóska J., Pyka J. Rozwój ekosystemu innowacji w Regionie w perspektywie 2020 roku [w:] J. Pyka (red) Nowoczesność przemysłu i usług - nowe wyzwania. TNOiK. - Katowice, 2012.
2. David P., Foray D., Hall B. Smart Specialistaion. The concept. Knowledge Economists Policy Bries 9, October 2007.
3. Kardas M. Inteligentna specjalizacja - (nowa) koncepcja polityki innowacyjnej. "Optimum. Studia Ekonomiczne ". - 2011. - nr 2, WSE, Białystok.
4. Tobor G. Smart specialisation a rozwój aglomeracji górnośląskiej [w] J. Pyka (red Nowoczesność przemysłu i usług - nowe wyzwania. - Katowice: TNOiK, 2012.
5. Соглашение об ассоциации между Украиной, с одной стороны, и Европейским Союзом, Европейским сообществом по атомной энергии и их государствами-членами, с другой стороны [Электронный ресурс]. - 2015. - Режим доступа: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page.
6. The Smart Specialisation Platform [Электронный ресурс]. - 2015. - Режим доступа: <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>.
7. European Commission. Guide to research and innovation strategies for smart specialisation (RIS3). - Brussels, 2012. - 27 pp.
8. Tobor G. Smart specialisation a rozwój aglomeracji górnośląskiej [w] J. Pyka (red Nowoczesność przemysłu i usług - nowe wyzwania. - Katowice: TNOiK, 2012.

References

1. Brzóska J., Pyka J. Rozwój Ecosystem Innowacji w Regionie w perspecjiwiew 2020 roku [w:] J. Pyka (red) Nowoczesność przemysłu u usług - Nowy wyzwania. TNOiK - Katowice, 2012
2. David P., Foray D., Hall B. Smart Specialistaion. The concept. Knowledge Economists Policy Bries 9, October 2007.
3. Sword M. Inteligentna specjalizacja - (nowa) koncepcja polityka innowacyjnej. "Optimum Studia Ekonomiczne ". - 2011 - No 2, WSE, Białystok.
4. Tobor G. Smart specialization on the agglomeration of the Górnośląskiej [w] J. Pyka (red Novoczność przemysłu i usług - Nowy wyzwania. - Katowice: TNOiK, 2012.
5. Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, on the other hand [Electronic resource]. - 2015. - Access mode: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page.
6. The Smart Specialization Platform [Electronic resource]. - 2015. - Access mode: <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>.
7. European Commission. Guide to research and innovation strategies for smart specialization (RIS3). - Brussels, 2012. - 27 pp.
8. Tobor G. Smart specialization on the agglomeration of the Górnośląskiej [w] J. Pyka (red Novoczność przemysłu u usług - święcie wyzwania. - Katowice: TNOiK, 2012.